

رویکرد جدید استفاده از نمودار ایشیکاوا برای تبیین ساختار علیت مدیریت دانش، یادگیری سازمانی و نوآوری

فرشید عبدی^۱، شقایق ابوالماکارم^۲

^۱استادیار و عضو هیئت علمی دانشکده مهندسی صنایع، دانشکده مهندسی صنایع واحد تهران جنوب؛ fa_ie@yahoo.com
^۲دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی صنایع- مدیریت سیستم و بهره‌وری، دانشکده مهندسی صنایع واحد تهران جنوب؛ makarem1984@yahoo.com

چکیده

هدف: هدف از این مطالعه تبیین یک ساختار علیت با استفاده از نمودار ایشیکاوا به منظور نشان دادن رابطه میان مدیریت دانش، یادگیری سازمانی و نوآوری می‌باشد.

طرح/متدولوژی/روش: در این مقاله ابتدا با مطالعه و بررسی متون علمی، ادبیات تحقیق مربوط به مدیریت دانش، یادگیری سازمانی و نوآوری تدوین شده است، سپس پرسشنامه‌ای در بین نمونه آماری با حجم 150 نفر از کارشناسان، مدیران و مدیران ارشد یک موسسه تحقیقاتی توزیع گردید که در نهایت تعداد 120 پرسشنامه بازگردانده شد. در این مقاله سعی شده است تا با استفاده از نمودار ایشیکاوا (استخوان ماهی) به شناسایی روابط علت و معلولی پرداخته شود، ولی از آنجا که این نمودار ابزاری برای آزمون وجود رابطه میان متغیرها نمی‌باشد بدین منظور برای آزمون فرضیه‌های تحقیق، داده‌ها و اطلاعات به دست آمده از پرسشنامه‌ها با استفاده از مدل معادلات ساختاری مورد آزمون قرار گرفت. یافته‌ها: نتایج پژوهش حاکی از آن است که استقرار مدیریت دانش در سازمان منجر به افزایش یادگیری سازمانی شده و یادگیری سازمانی نیز منجر به نوآوری در سازمان می‌گردد.

کلمات کلیدی:

مدیریت دانش، یادگیری سازمانی، نوآوری سازمانی، معادلات ساختاری، نمودار ایشیکاوا

The new approach of using Ishikawa diagram to explaining the causality structure of knowledge management, organizational learning and innovation

Farshid Abdi, Shaghayegh Abolmakarem

ABSTRACT

The aim of this study was to provide the causal structure of the Ishikawa diagram to show the relationship between knowledge management, organizational learning and innovation.

This article reviews the knowledge management, organizational learning and innovation literature, and then a questionnaire was designed and distributed among 150 experts, managers and senior managers of a Research institution, 120 questionnaires were returned. This article has been attempted using Ishikawa diagram (fishbone) to identification of casual relationship, but since this chart is not a tool for testing the existence of relationship between variables, in order to test research hypothesis, using structural equation modeling.

The results of the research showed that the establishment of knowledge management in the organization leads to increased organizational learning and organizational learning can also lead to innovation in the organization

KEY WORDS:

Knowledge management, organizational learning, organizational innovation, structural equations, Ishikawa diagram

^۱ نام نویسنده مسئول: شقایق ابوالماکارم- خ انقلاب اسلامی- خ گرمی- خ انتظاری- دانشکده مهندسی صنایع دانشگاه آزاد اسلامی- واحد تهران جنوب
تلفن: 09128016047